

**DENTAL IMPLANTOLOGIYANING NAZARIY ASOSLARI VA
AMALIY AHAMIYATI**

Orifova Farziyo O'tkirbek qizi

Qo'qon Universiteti Andijon Filiali Tibbiyot fakulteti

"Stomatologiya" yo'nalishi 24-05 guruh 1-bosqich talabasi

E-mail: farzonaaripovva@gmail.com

ANNOTATSIYA: *Dental implantologiya zamonaviy stomatologiyada keng qo'llanilayotgan innovatsion yo'nalishlardan biri bo'lib, tish yo'qotishining oldini olish va bemorlarning hayot sifatini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada implantlarning tasnifi, implantatsiya jarayoni va uning muhim jihatlari, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar va ularning oldini olish usullari ilmiy tilda bayon etiladi. Maqola implantologiya bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar va talabalarga mo'ljallangan.*

Dental implantologiya zamonaviy stomatologiyaning eng muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, bemorlarning chaynash funksiyasini tiklash, estetik ko'rinishini yaxshilash va umumiy hayot sifatini oshirishga xizmat qiladi. XX asrning o'rtalaridan boshlab ushbu soha jadal rivojlanib, bugungi kunga kelib, implantologiya tish protezlarini mustahkamlashning eng samarali usullaridan biriga aylandi. Ilk implantatsiya jarayonlarida duch kelgan qiyinchiliklar hozirgi kunda zamonaviy texnologiyalar, biokompatibil materiallar va rivojlangan jarrohlik metodlari yordamida bartaraf etilmoqda. Zamonaviy implantologiyaning asosiy tamoyillaridan biri osteointegratsiya jarayoniga asoslangan bo'lib, bunda implant suyak bilan bevosita birikib, mustahkamlangan holda saqlanib qoladi. Implantlarning muvaffaqiyatli o'rnatilishi uchun ularning to'g'ri joylashtirilishi, bemorning umumiy sog'ligi va jag' suyagining holati muhim ahamiyatga ega. Shu sababli implantatsiya jarayonining har bir bosqichi puxta rejalashtirilishi lozim. Zamonaviy amaliyotda implantlar bir necha mezonlarga ko'ra tasniflanadi. Tuzilishiga ko'ra, plastinkali va vintli implantlar mavjud bo'lib, plastinkali implantlar suyak yetarli bo'lmagan hollarda ishlatilsa, vintli implantlar osteointegratsiya jarayonining tezligi sabab keng qo'llaniladi. Materialiga ko'ra, implantlar titan, sirkoniy va keramikadan tayyorlanishi mumkin. Titan implantlar yuqori biokompatibilitetga ega bo'lib, eng keng qo'llaniladigan tur hisoblanadi, sirkoniy implantlar esa estetik jihatdan afzalliklarga ega bo'lib, allergik reaksiya keltirib chiqarmaydi. O'rnatilish usuliga ko'ra, implantlar bir bosqichli va ikki bosqichli usulda qo'llanilishi mumkin. Bir bosqichli implantatsiyada implant o'rnatilganidan keyin darhol yuklanadi, ikki bosqichli usulda esa implant oldin suyak bilan integratsiyalashadi, so'ngra protez qismi joylashtiriladi.

Dental implantatsiya jarayoni bir necha muhim bosqichlardan iborat bo'lib, uning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi to'g'ri diagnostika, jarrohlik amaliyotining sifatli

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

bajarilishi va rehabilitatsiya jarayoniga bog'liq. Ilk bosqichda bemorning umumiy sog'lig'i va jag' suyagining holati baholanadi, rentgen yoki kompyuter tomografiya yordamida implantatsiya uchun moslik tekshiriladi. Keyingi bosqichda implant suyak ichiga joylashtiriladi va uning osteointegratsiyasi uchun 3–6 oy muddat ajratiladi. Ushbu jarayondan so'ng implantga protez qismi o'rnatiladi, bu esa bemorning chaynash funksiyasini to'liq tiklash imkonini beradi. Jarayon yakunlangandan so'ng, bemor gigiyena qoidalariga rioya qilishi, stomatolog nazoratidan o'tishi va implant holatini kuzatib borishi lozim. Biroq, implantatsiya jarayoni ba'zan turli asoratlardan bilan murakkablashishi mumkin. Eng ko'p uchraydigan muammolar qatoriga infeksiya va yallig'lanish jarayonlari, implantning noto'g'ri joylashuvi, osteointegratsiya muvaffaqiyatsizligi kiradi. Ushbu asoratlarni oldini olish uchun implantatsiya oldidan to'g'ri diagnostika o'tkazish, antiseptik qoidalarga qat'iy rioya qilish va bemorga individual yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. Dental implantologiya stomatologiyada jadal rivojlanayotgan yo'nalishlardan biri bo'lib, uning kelajakdagi istiqbollari ham katta ahamiyatga ega. Yangi materiallar va texnologiyalar yordamida implantlarning mustahkamligi va osteointegratsiyasi yanada yaxshilanmoqda. 3D bosma texnologiyalari, nano-hujayralar va sun'iy intellekt yordamida implantatsiya jarayonlarining yanada takomillashtirilishi kutilmoqda. Shu sababli, ushbu sohaning rivojlanishi kelajakda stomatologik davolashning yanada sifatli va samarali bo'lishini ta'minlaydi. Dental implantologiya zamonaviy stomatologiyaning eng muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, bemorlarning chaynash funksiyasini tiklash, estetik ko'rinishini yaxshilash va umumiy hayot sifatini oshirishga xizmat qiladi. XX asrning o'rtalaridan boshlab ushbu soha jadal rivojlanib, bugungi kunga kelib, implantologiya tish protezlarini mustahkamlashning eng samarali usullaridan biriga aylandi. Ilk implantatsiya jarayonlarida duch kelgan qiyinchiliklar hozirgi kunda zamonaviy texnologiyalar, biokompatibil materiallar va rivojlangan jarrohlik metodlari yordamida bartaraf etilmoqda.

Zamonaviy implantologiyaning asosiy tamoyillaridan biri osteointegratsiya jarayoniga asoslangan bo'lib, bunda implant suyak bilan bevosita birikib, mustahkamlangan holda saqlanib qoladi. Implantlarning muvaffaqiyatli o'rinishi uchun ularning to'g'ri joylashtirilishi, bemorning umumiy sog'ligi va jag' suyagining holati muhim ahamiyatga ega. Shu sababli implantatsiya jarayonining har bir bosqichi puxta rejalashtirilishi lozim.

Zamonaviy amaliyotda implantlar bir necha mezonlarga ko'ra tasniflanadi. Tuzilishiga ko'ra, plastinkali va vintli implantlar mavjud bo'lib, plastinkali implantlar suyak yetarli bo'lmagan hollarda ishlatilsa, vintli implantlar osteointegratsiya jarayonining tezligi sabab keng qo'llaniladi. Materialiga ko'ra, implantlar titan, sirkoniy va keramikadan tayyorlanishi mumkin. Titan implantlar yuqori biokompatibilitetga ega bo'lib, eng keng qo'llaniladigan tur hisoblanadi, sirkoniy implantlar esa estetik jihatdan afzalliklarga ega bo'lib, allergik reaksiya keltirib chiqarmaydi. O'rnatilish usuliga ko'ra,

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

implantlar bir bosqichli va ikki bosqichli usulda qo'llanilishi mumkin. Bir bosqichli implantatsiyada implant o'rnatilganidan keyin darhol yuklanadi, ikki bosqichli usulda esa implant oldin suyak bilan integratsiyalashadi, so'ngra protez qismi joylashtiriladi.

Dental implantatsiya jarayoni bir necha muhim bosqichlardan iborat bo'lib, uning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi to'g'ri diagnostika, jarrohlik amaliyotining sifatli bajarilishi va rehabilitatsiya jarayoniga bog'liq. Ilk bosqichda bemorning umumiy sog'lig'i va jag' suyagining holati baholanadi, rentgen yoki kompyuter tomografiya yordamida implantatsiya uchun moslik tekshiriladi. Keyingi bosqichda implant suyak ichiga joylashtiriladi va uning osteointegratsiyasi uchun 3–6 oy muddat ajratiladi. Ushbu jarayondan so'ng implantga protez qismi o'rnatiladi, bu esa bemorning chaynash funksiyasini to'liq tiklash imkonini beradi. Jarayon yakunlangandan so'ng, bemor gigiyena qoidalariga rioya qilishi, stomatolog nazoratidan o'tishi va implant holatini kuzatib borishi lozim.

Biroq, implantatsiya jarayoni ba'zan turli asoratlardan bilan murakkablashishi mumkin. Eng ko'p uchraydigan muammolar qatoriga infeksiya va yallig'lanish jarayonlari, implantning noto'g'ri joylashuvi, osteointegratsiya muvaffaqiyatsizligi kiradi. Ushbu asoratlarni oldini olish uchun implantatsiya oldidan to'g'ri diagnostika o'tkazish, antiseptik qoidalarga qat'iy rioya qilish va bemorga individual yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi.

Dental implantologiya stomatologiyada jadal rivojlanayotgan yo'nalishlardan biri bo'lib, uning kelajakdagi istiqbollari ham katta ahamiyatga ega. Yangi materiallar va texnologiyalar yordamida implantlarning mustahkamligi va osteointegratsiyasi yanada yaxshilanmoqda. 3D bosma texnologiyalari, nano-hujayralar va sun'iy intellekt yordamida implantatsiya jarayonlarining yanada takomillashtirilishi kutilmoqda. Shu sababli, ushbu sohaning rivojlanishi kelajakda stomatologik davolashning yanada sifatli va samarali bo'lishini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOT:

1. Мирсаева Ф.З., Убайдуллаев М.Б., Вяткина А.Б., Фаткуллина С.Ш. Дентальная имплантология. Учебное пособие. Уфа: Изд-во БГМУ Минздрава России, 2015.

2. Bakhtiyorovich, Ismonov Khurshidbek, and Ruziyev Nuriddin Mukhammadaliyevich. "Pairing, Their Own Aspects and Corresponding Methods of Work with Pairing in the Autocad Software." *International Journal on Orange Technologies* 3.12 (2021): 211-216.

3. qizi Abduraimova, Muazzamoy Abduqodir. "PERSPEKTIVA." *INTERNATIONAL CONFERENCES*. Vol. 1. No. 11. 2022.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

4. Xurshidbek, Ismonov, Rustamov Umurzoq, and Abduraimova Muazzamoy. "MARKAZIY VA PARALLEL PROYEKSIYA ORTOGONAL PROYEKSIYALAR VA MODELNI KO 'RINISHLARI." *Educational Research in Universal Sciences* 1.4 (2022): 70-81.

5. Ismonov, Xurshidbek Baxtiyorovich, and Muazzamoy Abduqodir qizi Abduraimova. "ORTOGONAL PROYEKSIYALAR VA MODELNI KO 'RINISHLARI." *Educational Research in Universal Sciences* 1.3 (2022): 288-296.

6. Qizi, Abduraimova Muazzamoy Abduqodir. "PROJECTION AND AXONOMETRY."

